Universitatea "Emanuel" Oradea

Facultatea de Teologie Baptistă

RECENZIA CĂRŢII

CĂLCAŢI PE URMELE MELE

DE OSWALD SANDERS

Disciplina: Practică eclesială
Profesor: Onisim Mladin
Student: Muntean Sorin

An universitar: 2000-2001

1. Prezentarea cărţii

Pentru Oswald Sanders, dorinţa de a conduce reprezintă o ambiţie vrednică de cinste, astfel că el încearcă să ofere celor interesaţi o serie de principii ale conducerii spirituale.

Aspirarea la o funcţie de conducere (cf. Tim. 3:1) şi neurmărirea lucrurilor mari (Ier. 45:5) sunt două principii care trebuie să fie menţinute într-o tensiune constantă în viaţa celui doreşte să fie eficient în serviciul lui Dumnezeu. Mai mult decât atât, Pavel a afirmat aceasta în contextul în care slujba de episcop (supraveghetor) nu era una uşoară sau de invidiat, ci implica mari pericole şi responsabilităţi grele.

Pavel nu se referă însă la funcţia de supraveghetor, ci la activitatea de supraveghere aferentă acestei funcţii, atunci când consideră că este nobilă şi vrednică de cinste.

În timpul lui Pavel, doar dragostea pentru Hristos şi Biserică ar fi putut fi motivaţia pentru această funcţie, dar astăzi ea poate veni şi dintr-o ambiţie deşartă, întrucât conducerea creştină oferă prestigiu şi privilegii. De aceea Ieremia avertizează împotriva ambiţiei egocentrice. Pe de altă parte, ambiţia care are în centrul ei gloria lui Dumnezeu şi bunăstarea Bisericii Sale, nu este doar legitimă, ci şi demnă de laudă.

Adevăratul lider spiritual nu va umbla niciodată după întâietate, deoarece adevărata înălţare, adevărata conducere nu se realizează prin a-i face pe oameni să ne slujească, ci prin dăruirea de sine într-o slujire altruistă a celorlalţi.

Capitolul 2 se preocupă de căutarea liderilor. Dumnezeu este în căutarea unui om de un anumit tip şi atunci când găseşte unul care se conformează cerinţelor Lui spirituale şi care vrea să plătească tot preţul uceniciei, El îl va folosi la maximum. Lucrul acesta se întâmplă deoarece nevoia acută a Bisericii este o conducere înzestrată cu autoritate, putere spirituală şi spirit de sacrificiu.

Ceea ce contează la spiritul de sacrificiu nu sunt înzestrările naturale şi calităţile personale, ci plătirea preţului. Liderii spirituali sunt produsul lui Dumnezeu, iar o conducere spirituală este produsul Duhului Sfânt şi este conferită de Însuşi Dumnezeu. Înainte însă de a onora în public pe un om, Dumnezeu doreşte ca acesta să răspundă în secret cererilor Sale.

Principiul de bază a lui Isus nu a fost însă acela de a conduce, ci de a sluji (**cap.3**). În Biblie, cuvântul "lider" apare de obicei sub alte denumiri, mai ales "slujitor". În Marcu 10:42-43, prin contrastul dintre concepţia lui Hristos şi cea a lumii privind conducerea spirituală, Isus prezintă două principii ale conducerii spirituale:

-există o alegere suverană pentru conducerea spirituală;
-conducerea spirituală presupune suferinţă;

Vorbind despre acestea, Isus nu se gândea la simple acte de slujire, ci la un spirit de slujire care include dependenţa de Dumnezeu, confirmarea, modestia, înţelegerea, optimismul şi ungerea.

Privită ca o înzestrare spirituală (**cap.4**), conducerea înseamnă influenţă, respectiv capacitatea unei persoane de a-i influenţa pe alţii deoarece un om îi poate conduce pe alţii numai în măsura în care îi poate influenţa.

Conducerea spirituală este o combinaţie de calităţi naturale şi spirituale, pentru că în acelaşi timp, liderii se nasc şi se formează. Liderul spiritual este în stare să-i influenţeze pe alţii numai pentru că Dumnezeu poate lucra în el şi prin el într-o măsură mai mare decât în cei pe care îi conduce. Spiritualitatea nu este uşor de definit, dar prezenţa sau absenţa ei se poate discerne cu uşurinţă.

În **cap.5,** ne sunt date câteva criterii de evaluare a capăcităţii de conducere. Deoarece Isus şi-a ales în echipa Sa oameni simpli şi nu influenţi, care însă mai târziu s-au dovedit a fi o trupă de elită, este important ca orice potenţial lider să-şi descopere calităţile naturale şi posibilele slăbiciuni.

Capitolele **6** şi **7** se ocupă de perspectiva lui Pavel asupra conducerii, găsită în 1Tim.3:2-7 şi de cea a lui Petru din 1Petru 5:1-7.

O secţiune majoră a cărţii (**cap.8-9)** este alocată prezentării unui număr de 16 calităţi esenţiale pentru conducere, cu precizarea că, în pregătirea unui om pentru conducere, Dumnezeu are întotdeauna în vedere specificul domeniului de slujire la care intenţionează să-l cheme. Aceste calităţi sunt: disciplina, viziunea, înţelepciunea, decizia, curajul, umilinţa, integritatea şi sinceritatea, umorul, mânia, răbdarea, prietenia, tactul şi diplomaţia, capacitatea de încurajare, capacitatea executivă, terapia ascultării şi arta de a scrie scrisori.

Următoarele capitole (**cap.10-13)** analizează patru dintre cele mai importante domenii din viaţa unui lider spiritual: viaţa umplută de Duhul, rugăciunea, timpul şi lectura.

Cerinţa indispensabilă pentru conducerea spirituală, consideră Sanders, este ca ea să fie exercitată numai de oameni umpluţi de Duhul Sfânt, iar umplerea se poate face în măsura în care fiecare doreşte acest lucru. Credincioşia în exercitarea darurilor naturale şi spirituale determină creşterea eficienţei acestora şi chiar multiplicarea lor. Liderului i se cere de asemenea să descopere şi să ajute la dezvoltarea darurilor spirituale şi ale celorlalţi creştini.

Viaţa de rugăciune a liderului spiritual trebuie să fie cât mai asemănătoare cu cea a Domnului Isus, care şi-a impresionat ucenicii prin importanţa acordată rugăciunii în singurătate. Şi în acest caz trebuie exercitată autodisciplina deoarece nu există nici o cale de a învăţa despre rugăciune fără să te rogi. Adevărata rugăciune nu este însă reverie plăcută, ci un exerciţiu spiritual intens, care cere o înaltă disciplină şi o mare concentrare. Măreţia marilor oameni din Biblie este datorată tocmai faptului că ei au fost în acelaşi timp mari oameni ai rugăciunii.

Definind timpul ca fiind o perioadă în care se întâmplă ceva, putem spune că calitatea de lider a unui om este relevată de ceea ce se întâmplă în această perioadă. Problema nu stă, în acest caz, în nevoia de mai mult timp, ci în utilizarea mai eficientă a timpului pe care îl avem. Liderul spiritual trebuie să fie prin urmare foarte atent în selectare priorităţilor, să nu-şi asume responsabilitaţi care sunt peste puterile sale şi să fie conştient de una dintre cele mai puternice arme ale diavolului-amânarea.

În privinţa lecturii, Sanders este de părere că liderul spiritual trebuie să citească cât mai mult şi în mod selectiv pentru a putea stăpâni cât mai bine Cuvântul lui Dumnezeu, dar şi pentru înviorare spirituală, stimularea gândirii, cultivarea stilului, acumularea de informaţii sau pentru a avea comuniune cu minţile marilor oameni. În plus, el trebuie să construiască un canal (prin care ideile pot circula de la o minte la alta) între ceea ce citeşte şi ceea ce spune sau scrie, astfel încât şi alţii să beneficieze de roadele lecturilor sale.

Toţi creştinii sunt lideri în măsura în care îi influenţează pe cei din jurul lor, dar fiecare, dacă vrea (ne arată **cap.14**), îşi poate îmbunătăţi capacitatea de conducere. Liderul spiritual trebuie să se străduiască să conducă (Rom.12:8), să se păstreze la punctul de fierbere (să fie dinamic) şi să-şi perfecţioneze conducerea în şase domenii de care trebuie să ţină seama: administrare, tonus spiritual, moralul grupului, relaţii personale, rezolvarea problemelor, planificarea creativă.

Conducerea cere însă un preţ (**cap.15**) şi nimeni nu trebuie să aspire la conducere dacă nu este pregătit să plătească un preţ mai mare decât contemporanii şi colegii săi. Adevărata conducere cere un sacrificiu deosebit şi, cu cât este mai eficientă, cu atât trebuie plătit un preţ mai mare, preţ care poate include: sacrificiul de sine, singurătatea, oboseala, critica, respingerea, tensiunea şi perplexitatea, preţul plătit de ceilalţi sau reacţia la opinii contrare.

Liderul mai are şi o serie de responsabilităţi specifice (cf, **cap.16**): slujirea, disciplinarea cu dragoste, călăuzirea, iniţiativa, asumarea responsabilităţilor.

Asupra oricărei persoane investită cu autoritate spirituală va veni un timp al testelor de validare (**cap.17**) care pot fi: compromisul, ambiţia, situaţiile imposibile, eşecul sau gelozia.

Unul din principiile absolut necesare de care un lider trebuie să ţină seama este acela de a delega responsabilităţi deoarece aceasta este măsura succesului său, relizarea unor lucruri bune prin intermediul altor persoane fiind cel mai bun tip de conducere. **Cap.18** ne face conştienţi că există anumite sarcini pe care ni le impunem singuri, dar pe care alţii le pot rezolva mai bine (sau nu!) şi pe care trebuie să le abandonăm.

Dar liderii pot fi şi schimbaţi, deoarece nici un om, oricât ar fi el de dăruit şi devotat, nu este de neînlocuit în lucrarea pentru Împărăţia lui Dumnezeu. Ceea ce ne învaţă **cap.19** este că, atunci când se dezvoltă o mişcare în jurul unei personalităţi dominante, adevăratul test al calităţii sale de conducător este reflectat de modul în care lucrarea sa va supravieţui crizei provocate de o eventuală înlocuire a sa. O activitate generată de Dumnezeu şi condusă pe principii spirituale va învinge şocul schimbării conducerii şi va prospera poate şi mai mult.

Legat de aceasta, **cap.20** se ocupă de formarea noilor lideri, atenţionând însă că nevoia de lideri nu este atât de acută ca cea sfinţi sau de slujitori.

Sanders ne prezintă apoi în **cap.21** câteva pericole specife care pot afecta pe cel care are o funcţie de conducere: mândria, egocentrismul, gelozia, popularitatea, infailibilitatea, indispensabilitatea, exaltarea şi depresia, dilema-profet sau lider? şi descalificarea.

Ultimul capitol este alocat unui exemplu practic, acela al lui Neemia-un lider exemplar şi care este privit din perspectiva caracterului său şi a metodelor folosite de el în conducere.

2. Impact personal

Personal, analiza aceste cărţi mi-a produs o mare binecuvântare şi încurajare. Deşi tratarea este una deosebit de simplă, ea reuşeşte să scoată în evidenţă şi să actualizeze în contextul creştinismului actual, principii biblice cunoscute, chiar foarte cunoscute, dar de care parcă nu am fost conştienţi sau am uitat. De asemenea ea m-a ajutat prin faptul că mi-a dat unele sugestii pentru căutarea punctelor slabe şi îmbunătăţirea unor domenii deficitare.

Deoarece cartea, atât în ansamblul ei, cât şi în particular- pe capitole, are un mesaj deosebit, este destul de greu de spus care parte a avut un impact mai mare. Ceea ce m-a preocupat mai mult au fost primele trei capitole, ele reprezentând, ca să spunem aşa, un fel de condiţie preliminară a tot ceea ce urmează, motiv pentru care ele au şi fost inserate de fapt la începutul lucrării.

Ceea ce contează în primul rând la un lider spiritual este motivaţia cu care face această slujbă, scopul pe care el îl are când acceptă sau când încearcă să obţină o asemenea funcţie, deoarece acestea îi vor afecta întregul mers al lucrării. Sanders accentuează foarte pertinent că cel care doreşte să-L slujească pe Dumnezeu nu trebuie să urmărească să devină lider, să fie în faţă, ci scopul lui trebuie să fie acela de a sluji. Singura lui ambiţie ar trebui să fie aceea de a fi în acord cu planul lui Dumnezeu pentru el, iar singura lui pasiune, Dumnezeu.

Lucrul acesta este cu atât mai greu astăzi când vedem că slujba de supraveghetor nu mai este privită ca în timpul lui Pavel, când nu era deloc una de invidiat din cauza pericolelor şi responsabilităţilor grele pe care le implica, ci este analizată, de multe ori, doar prin prisma avantajelor pe care le oferă. Slujitorul lui Dumnezeu trebuie să fie un om care mai întâi a fost zdrobit, care nu mai are ce pierde şi nici ce câştiga, astfel ca întreaga sa lucrare să poată fi direcţionată numai spre slava lui Dumnezeu. Astfel de oameni caută Dumnezeu: oameni care au această dorinţă, această motivaţie a slujirii, deoarece de aici începe totul şi care mai apoi pot începe să plătească preţul uceniciei.